

Sygn. akt I C 884/14

WYROK ZAOCZNY W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

28 listopada 2014 roku

Sąd Okręgowy we Wrocławiu I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący SSO Rafał Cieszyński

Protokolant Ewelina Kiałka

po rozpoznaniu na rozprawie 27 listopada 2014 roku we Wrocławiu

sprawy z powództwa Skarbu Państwa – Nadleśnictwa O. z siedzibą w B.

przeciwko K. B.

o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności

I. pozbawia wykonalności tytuł wykonawczy w postaci wyroku Sądu Okręgowego we Wrocławiu w Wydziale I Cywilnym z 21 sierpnia 2013 roku sygn. akt I C 1362/09, zmienionego wyrokiem Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu w Wydziale I Cywilnym z 26 marca 2014 roku sygn. akt I ACa 1604/13 zaopatrzonych w klauzulę wykonalności 25 kwietnia 2014 roku w części, to jest ponad kwotę 9.244,90 zł;

II. oddala dalej idące powództwo;

III. zasądza od pozwanego K. B. na rzecz powoda Skarbu Państwa – Nadleśnictwa O. z siedzibą w B. kwotę 3.600 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego;

IV. nakazuje pozwanemu K. B. aby uiścił na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego we Wrocławiu kwotę 5.910 zł tytułem opłaty od pozwu, od obowiązku uiszczenia której powód z urzędu był zwolniony.

Sygn. akt I C 884/14

UZASADNIENIE

Powód Skarb Państwa – Nadleśnictwo O. z siedzibą w B. w pozwie skierowanym przeciwko K. B. wniósł o pozbawienie na podstawie art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. w całości wykonalności tytułu wykonawczego – wyroku Sądu Okręgowego we Wrocławiu z 21 sierpnia 2013 r. wydanego w sprawie o sygn. akt I C 1362/11 oraz wyroku Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z 26 marca 2014 roku wydanego w sprawie o sygn. akt I ACa 1604/13, któremu postanowieniem tegoż Sądu z 25 kwietnia 2014 roku nadano klauzulę wykonalności.

W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, że 27 maja 2014 roku Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym dla Wrocławia-Fabrycznej we Wrocławiu zawiadomił powoda o wszczęciu egzekucji na podstawie opisanych wyżej tytułów, dokonując zajęcia wierzytelności z rachunku bankowego powoda. Powód wyjaśniał, że zobowiązanie objęte przedmiotowym tytułem wykonawczym w łącznej kwocie 118.191,51 zł w całości wygasło, albowiem 02 kwietnia 2014 roku dokonał skutecznego potrącenia przysługującej mu względem pozwanego wierzytelności w łącznej kwocie 67.046,35 zł (w tym kwotę 8.028,90 zł na pisemny wniosek pozwanego) z wierzytelnością wynikającą z opisanego w pozwie tytułu wykonawczego, zaś pozostała do zapłaty kwota w wysokości 51.145,16 zł przelał na rachunek bankowy wskazany przez pełnomocnika pozwanego. W ocenie powoda, złożone przez niego oświadczenie o potrąceniu jego

wierzytelności z wierzytelnością objętą orzeczeniem sądowym oraz zapłata pozostałej kwoty roszczenia, stanowią zdarzenia, na których może być oparte powództwo przeciwegzekucyjne.

Pozwany K. B. w określonym terminie nie złożył odpowiedzi na pozew, nie żądał przeprowadzenia rozprawy w swej nieobecności oraz nie złożył w sprawie wyjaśnień ustnie lub na piśmie. Pozwany nie stawiał się nikt na posiedzenie wyznaczone na rozprawę 27 listopada 2014 roku. Odpis pozwu doręczono pozwanemu 06 listopada 2014 roku w drodze awizo.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny, istotny dla rozstrzygnięcia sprawy:

Wyrokiem z 21 sierpnia 2013 roku Sąd Okręgowy we Wrocławiu w Wydziale I Cywilnym w sprawie sygn. akt I C 1362/09 zasądził od pozwanego Skarbu Państwa – Nadleśnictwa O. z siedzibą w B. na rzecz powoda K. B. kwotę 173.917,22 zł, oddalając dalej idące powództwo. Nadto zasądził od powoda na rzecz Skarbu Państwa – Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa kwotę 2.730,73 zł tytułem zwrotu kosztów procesu oraz nakazał ściągnąć z roszczenia zasądzonego w punkcie I. wyroku kwotę 3.998,21 zł tytułem brakujących kosztów sądowych obciążających powoda w części w jakiej przegrał proces. Na skutek apelacji pozwanego Sąd Apelacyjny we Wrocławiu w Wydziale I Cywilnym w sprawie sygn. akt I ACa 1604/13 wyrokiem z 26 marca 2014 roku zmienił zaskarżony wyrok w punkcie I w ten sposób, że zasądzoną nim kwotę 173.917,22 zł obniżył do 117.219,51 zł, oddalając dalej idące powództwo, w punkcie III w ten sposób, że kwotę 2.730,73 zł zastąpił kwotą 4.176 zł oraz w punkcie IV w ten sposób, że nakazał powodowi aby uiścił na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego we Wrocławiu 4.577 zł, a pozwanemu 1.216 zł tytułem kosztów opinii biegłych. W pozostałym zakresie apelację pozwanego oddalił i zasądził od pozwanego na rzecz powoda 972 zł tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

(dowód: wyrok Sądu Okręgowego z 21 sierpnia 2013 roku, sygn. akt I C 1362/09 oraz wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z 26 marca 2014 roku, sygn. akt I ACa 1604/13 k. 13-14)

Pismem z 12 sierpnia 2011 roku powód zawiadomił pozwanego, że po ponownym przeliczeniu odsetek należność pozwanego K. B. względem powoda na 31 maja 2011 wynosi 40.654,45 zł.

(dowód: pismo k. 19,

zestawienie należności niezapłaconych k. 20,

zestawienie naliczonych odsetek k. 21-23)

Oświadczeniem z 02 kwietnia 2014 roku powód Skarb Państwa – Nadleśnictwo O.z siedzibą w B.dokonał potrącenia przysługującej mu względem wierzytelności pozwanego w wysokości 118.191,51 zł własnej wierzytelności w łącznej kwocie 59.017,45 zł. W wyniku potrącenia, zgodnie z oświadczeniem, powodowi do zapłaty na rzecz pozwanego pozostała kwota 59.174,06 zł. Oświadczenie o potrąceniu wierzytelności wraz z notą odsetkową numer (...) doręczono pozwanemu 02 kwietnia 2014 roku.

(dowód: oświadczenie o potrąceniu wierzytelności k 15,

nota odsetkowa numer (...) k. 16-17)

Pismem z 02 kwietnia 2014 roku pozwany wniósł o potrącenie wierzytelności przysługującej powodowi w łącznej kwocie 8.028,90 zł tytułem kosztów zastępstwa w postępowaniu egzekucyjnym Km 1245/12 i Km 1695/12 oraz odsetek ustawowych z tytułu nieterminowych wpłat z wierzytelnością wynikającą z wyroku Sądu Apelacyjnego sygn. akt I ACa 1604/13.

(dowód: oświadczenie pozwanego k. 18,

postanowienie z 07 sierpnia 2012 roku k. 24,

postanowienie z 13 czerwca 2012 roku k. 25)

02 kwietnia 2014 roku powód zapłacił pozwanemu kwotę 51.145,16 tytułem należności K. B. sygn. akt I ACa 1604/13.

(dowód: pismo z 02 kwietnia 2014 k. 27,

pełnomocnictwo k. 28,

polecenie przelewu k. 29)

22 maja 2014 pozwany K. B. złożył do Kancelarii Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym dla Wrocławia-Fabrycznej we Wrocławiu T. W. Kancelaria (...) we W. wniosek egzekucyjny w celu wszczęcia postępowania egzekucyjnego przeciwko dłużnikowi Skarbowi Państwa – Nadleśnictwu O. z siedzibą w B. i wyegzekwowania z tytułu wykonawczego w postaci wyroku Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu Wydział I Cywilny w sprawie sygn. akt I ACa 1604/13 należności głównej ograniczonej do kwoty 9.244,90 zł oraz kosztów klauzuli w kwocie 66 zł i kosztów zastępstwa w postępowaniu egzekucyjnym. Postanowieniem z 02 września 2014 roku Komornik Sądowy zakończył postępowanie z uwagi na wyegzekwowanie roszczenia w całości i ustalił koszty postępowania egzekucyjnego wysokości 830,52 zł.

(dowód: akta Km 1150/14 Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym dla Wrocławia-Fabrycznej we Wrocławiu T. W. Kancelaria (...) we W.)

W tak ustalonym stanie faktycznym, Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na częściowe uwzględnienie.

Jak stanowi norma art. 339 k.p.c. jeżeli pozwany nie stawił się na posiedzenie wyznaczone na rozprawę albo mimo stawienia się nie bierze udziału w rozprawie, sąd wyda wyrok zaoczny. W tym wypadku przyjmuje się za prawdziwe twierdzenie powoda o okolicznościach faktycznych przytoczonych w pozwie lub w pismach procesowych doręczonych pozwanemu przed rozprawą, chyba że budzą one uzasadnione wątpliwości albo zostały przytoczone w celu obejścia prawa (§ 2).

Niezależnie od ustalenia podstawy faktycznej, sąd zawsze jest zobowiązany rozważyć, czy żądanie pozwu jest zasadne w świetle norm prawa materialnego. Negatywny wynik takiej analizy powoduje wydanie wyroku zaocznego oddalającego powództwo (vide wyrok Sądu Najwyższego z 07 czerwca 1972, sygn. akt III CRN 30/72; Lex numer 7094).

Zgodnie zatem z normą art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. dłużnik może w drodze powództwa żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub części albo ograniczenia, jeżeli po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane; gdy tytułem jest orzeczenie sądowe, dłużnik może powództwo oprzeć także na zdarzeniach, które nastąpiły po zamknięciu rozprawy, a także zarzucie spełnienia świadczenia, jeżeli zarzut ten nie był przedmiotem rozpoznania w sprawie.

Jak wyjaśnił Sąd Najwyższy w wyroku z 26 marca 2009 (sygn. akt I CSK 282/08, LEX numer 528181) skutek w postaci wygaśnięcia zobowiązania wywierają w szczególności takie zdarzenia materialnoprawne, jak: wykonanie zobowiązania przez spełnienie świadczenia zgodnie z jego treścią, potrącenie, odnowienie, zwolnienie z długu, świadczenie w miejsce spełnienia (datio in solutum). Natomiast skutek w postaci niemożności egzekwowania zobowiązania wywierają w szczególności takie zdarzenia materialnoprawne, jak: prolongata terminu spełnienia świadczenia, rozłożenie świadczenia na raty, przedawnienie roszczenia. Skoro w art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. jest mowa o zdarzeniu, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane, to przepis ten może mieć zastosowanie jedynie do takich jak wyżej wymienione lub podobnych zdarzeń, a więc wyłącznie mających charakter materialnoprawny.

Jak wynika z twierdzeń powoda, popartych dokumentami załączonymi do pozwu, na podstawie których – kierując się brzmieniem normy art. 339 § 2 k.p.c. – Sąd ustalił stan faktyczny w sprawie, powód był dłużnikiem pozwanego na podstawie tytułu wykonawczego w postaci wyroku Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu w sprawie o sygn. akt I A Ca 1604/13 do kwoty należności głównej 117.219,51 zł wraz kosztami procesu za I. Instancję w wysokości 972 zł.

Jednocześnie, jak wynika z kolejnych dowodów, w postaci oświadczenia powoda, oświadczenia pozwanego oraz potwierdzenia przelewu, wierzytelność powoda wygasła wobec dokonanego potrącenia z 02 kwietnia 2014 do kwoty 59.174,06 zł, zaś po spełnieniu świadczenia w kwocie 51.145,16 zł, pozostała do zapłaty kwota 8.028,90 zł. W powyższym zakresie, zgodnie z niekwestionowanymi twierdzeniami powoda, świadczenie pozwanego wygasło. Dalej powód wskazywał na wygaśnięcie całości zobowiązania, a zatem pozostałej kwoty 8.028,90 zł, wobec potrącenia jej, powołując się na oświadczenie pozwanego, którego skuteczność, wobec niezakwestionowania tych twierdzeń, mogła stanowić podstawę dokonanych powyższych ustaleń.

W świetle powołanych okoliczności faktycznych i prawnych, przy tak zgromadzonym materiale dowodowym, bez stanowiska pozwanego je kwestionującego, przyjąć można było, że spełnione zostały przesłanki dla pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego, wobec wygaśnięcia tego świadczenia.

Powództwo jednakże nie zasługiwało na uwzględnienie w całości. Przede wszystkim zauważyć bowiem należy, iż zgodnie normą art. 316 § 1 zd. 1 k.p.c. po zamknięciu rozprawy sąd wydaje wyrok, biorąc za podstawę stan rzeczy istniejący w chwili zamknięcia rozprawy.

Z kolei jak wynika ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego w postaci akt egzekucyjnych Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym dla Wrocławia-Fabrycznej we Wrocławiu T. W. Kancelaria (...) we W. sygn. akt Km 1150/14 pozwany na podstawie tytułu wykonawczego, będącego przedmiotem żądania pozwu, wszczął postępowanie egzekucyjne, co do części należności głównej w kwocie 9.244,90 zł. W tym zakresie zobowiązanie powoda zostało przymusowo wyegzekwowane. Wierzyciel (pозwany) w tym zakresie, a zatem do kwoty 9.244,90 zł, został zaspokojony, zaś zobowiązanie dłużnika (powoda), zatem na tej podstawie wygasło.

Zgodnie z ugruntowanym stanowiskiem doktryny, potwierdzonym orzecznictwem Sądu Najwyższego powództwo przeciwegzekucyjne może być realizowane tylko pod warunkiem, że istnieje potencjalna możliwość wykonania tytułu wykonawczego. Żądanie pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności nie może być jednak skutecznie złożone po wyegzekwowaniu należności w całości (wyrok Sądu Najwyższego z 04 kwietnia 2002, sygn. akt I PKN 197/01; Wokanda z 2002, nr 12, poz. 27, Lex numer 56445). Dłużnik traci możliwość wytoczenia powództwa opozycyjnego z chwilą wyegzekwowania świadczenia objętego tytułem wykonawczym w całości lub w określonej części w odniesieniu do już wyegzekwowanego świadczenia. Powództwo to jest więc niedopuszczalne w części, w której wykonalność tytułu wykonawczego wygasła na skutek jego zrealizowania (vide postanowienie Sądu Najwyższego z 30 maja 2014, sygn. akt II CSK 679/13; Lex numer 1475081).

W związku z powyższym powództwo o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego co do kwoty 9.244,90 zł podlegało oddaleniu, o czym orzeczono w punkcie II. sentencji wyroku.

O kosztach postępowania należnych od pozwanego K. B. na rzecz powoda Skarbu Państwa – Nadleśnictwa O. z siedzibą w B., zawartych w punkcie III. sentencji wyroku, Sąd orzekł na podstawie przepisu art. 98 k.p.c. Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 3.600 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego, ustalonych w oparciu o § 6 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002 w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. z 2013 r., poz. 490, j.t.).

W punkcie IV. sentencji wyroku Sąd na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (t. jedn. Dz. U. 2010 r. Nr 90, poz. 594, ze zmianami) w zw. z art. 98 k.p.c. obciążył pozwanego,

jako przegrywającego sprawę, obowiązkiem uiszczenia na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego we Wrocławiu, kwoty 5.910 zł tytułem opłaty od pozwu, od uiszczenia której powód z urzędu był zwolniony.